

**การบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20***
**PROJECT BASED LEARNING MANAGEMENT IN THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 20**

เกรียงไกร นรินทร์

Kraingkrai Narin

ชัชจรีญา ใบลี

Chatjariya Bailee

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: 62120605102@udru.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยระเบียบวิธีเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .990 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้

* Received: 21 February 2023; Revised: 26 June 2023; Accepted: 26 June 2023

แบบโครงการของครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) ด้านการประเมินผล 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการประสานงาน 4) ด้านการจัดการองค์กร 5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ ตามลำดับ 3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครู มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการประเมินผล 4 แนวทาง 2) ด้านการวางแผน 7 แนวทาง 3) ด้านการประสานงาน 4 แนวทาง 4) ด้านการจัดการองค์กร 7 แนวทาง 5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 4 แนวทาง

คำสำคัญ: การบริหาร, การจัดการเรียนรู้โครงการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

Abstract

This research the objectives were 1) to study the current and desirable conditions in project-based learning management of teachers in educational institutions; 2) to study the needs and necessities of project-based learning management of teachers; 3) to propose guidelines. Teacher project-based learning management This research is a mixed-use research consisting of Quantitative methodology (Quantitative Methods) and Qualitative Methods The sample group was teachers in educational institutions. Under the Secondary Educational Service Area Office, Region 20, the number of 341 persons with the confidence of the whole questionnaire was .990. Statistics for data analysis. Use the distribution of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research found that 1. The present condition of teacher project-based learning management. Overall, it is moderate. And when considering each aspect, it was found that It was at a moderate level in all aspects. As for the desirable condition of the teacher's project-based learning management. Overall, it was at a high level, and when considering each aspect, it was found that it was in a high level in all aspects. Most 1) Evaluation aspect 2) Planning 3) Coordination aspect 4) Organization management 5) Motivational aspect respectively 3. Guidelines for teacher project-based learning management There are five operational guidelines and 26 approaches as follows: 1) Evaluation, 4 approaches, 2) Planning, 7 approaches, 3) Coordination, 4 approaches, 4) Organizational management, 7 approaches, 5) Incentives, 4 approaches.

Keywords: Administration, project learning management, Secondary Educational Service Area Office Area 20

บทนำ

จากสถานการณ์ในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารปัจจุบันบนโลกไร้พรมแดนที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวดเร็วรุนแรง การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการพัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน (สำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) กระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ แสวงหาความรู้และลงมือปฏิบัติแก้ปัญหาด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดระบบการศึกษาของไทยที่สนองตอบความต้องการของบุคคล สังคม และประเทศชาติ มากน้อยเพียงไร เป็นผลมาจากกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น บุคคลสำคัญที่สุด ในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด (วรการณ สามโกเศศ และคณะ, 2553) ดังนั้น ครูจึงควรมีความพร้อมในทุกด้านในการพัฒนา การจะเป็นผู้มีความพร้อมดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ด้วยระบบและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครู ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบ

การศึกษา ความสำคัญของคุณภาพครูต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ไม่ได้เป็นเพียงหลักการที่สมเหตุสมผลเท่านั้น แต่ยังได้รับการยืนยันจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ด้วย งานศึกษาเชิงนโยบายก็สรุปเช่นกันว่า นโยบายการยกระดับคุณภาพครูอย่างเป็นระบบ คือปัจจัยความสำเร็จของระบบการศึกษาที่มีผลการสอบ PISA สูง เช่น ฟินแลนด์และสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าทันสมัยนั้น จำเป็นจะต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทสังคม จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นหมายถึงการพัฒนาครู ซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ให้มีองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการเรียนรูแบบโครงงานของครู เป็นรูปแบบการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมนำมาใช้เป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติกิจกรรม ตามความสนใจและถนัดและความสามารถของตนเอง ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เป็นระบบ ไปใช้ในการศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้น ๆ ภายใต้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือผู้ที่เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษา การวางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด ตลอดจนการนำเสนอ ซึ่งในการจัดทำโครงงานนั้นสามารถทำได้ทุกระดับชั้น อาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม จะกระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545) ในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้น เพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟังและการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงาน และได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม (ดุชนันท์ โยเหลา และคณะ, 2557)

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยตระหนักถึงสภาพปัญหาของการบริหารจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของครู ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ง่าย สามารถฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและเกิดทักษะในการแก้ปัญหาและยังเป็นการบริหารจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับชั้นมัธยมศึกษา สามารถบูรณาการหลายวิชา ลดภาระของครูและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ดีขึ้น รวมไปถึงการตอบสนองแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติได้เป็นอย่างดีสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยระเบียบวิธีเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพเป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

ขั้นตอนที่ 3 จัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

ระยะที่ 2 ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศโครงงาน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือระดับชาติ จำนวน 3 แห่ง จำนวน 9 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 3 คน ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา คือ มีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จากผลการศึกษาในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นข้อคำถามในการ ให้สัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของ แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 แสดงในตาราง 1 ถึงตาราง 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผน	3.17	0.56	ปานกลาง	4.07	0.34	มาก
2. ด้านการจัดการองค์การ	3.14	0.65	ปานกลาง	3.73	0.51	มาก
3. ด้านการประเมินผล	3.14	0.65	ปานกลาง	4.49	0.14	มาก
4. ด้านการประสานงาน	3.14	0.64	ปานกลาง	3.75	0.45	มาก
5. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.12	0.48	ปานกลาง	3.69	0.43	มาก
โดยรวม	3.14	0.60	ปานกลาง	4.00	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง ทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น

องค์ประกอบของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู	I	D	PNI Modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน	ดัชนีความต้องการจำเป็น	

1.ด้านการวางแผน	4.07	3.17	0.2184	2
2.ด้านการจัดการองค์การ	3.73	3.14	0.1431	4
3.ด้านการประเมินผล	4.49	3.14	0.2991	1
4.ด้านการประสานงาน	3.75	3.14	0.1494	3
5.ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.69	3.12	0.1415	5

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.2991$) ด้านการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.2184$) ด้านการประสานงาน ($PNI_{modified} = 0.1494$) ด้านการจัดการองค์การ ($PNI_{modified} = 0.1431$) และด้านการสร้างแรงจูงใจ ($PNI_{modified} = 0.1415$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ตามที่ได้วิจยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์ออกแบบแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สามารถสรุปได้ตามรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

องค์ประกอบของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู	แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
1. ด้านการประเมินผล	1. ให้ครูและนักเรียนกำหนดเกณฑ์การประเมินผล 2. สร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3. เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินผล 4. วิเคราะห์ผลจากการแล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา
2. ด้านการวางแผน	1. สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น 2. สำรวจความพร้อมของครู 3. กำหนดนโยบาย 4. ศึกษาและสังเคราะห์วิธีการแก้ปัญหา 5. มีการประชุมทำความเข้าใจ 6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบของการบริหารการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู	แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
	7. กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาครู
3. ด้านการประสานงาน	1. ประสานงานกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย 2. ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือแนะนำการจัดกิจกรรมประเมินผล 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ประสบการณ์ ประเมินผล 4. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ประเมินผล
4. ด้านการจัดการองค์การ	1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาครู 2. วางแผนระบบเพื่อพัฒนา 3. กำหนดกรอบการทำงานให้ชัดเจน 4. กำหนดกรอบการทำงานให้ชัดเจน 5. เรียบเรียงประเด็นจากการปฏิบัติจริง 6. เชื่อมโยงประเด็นสำคัญ 7. ให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล
5. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	1. สนับสนุนให้ครูมีการประชุมสัมมนา 2. ให้กำลังใจนำไปสู่การพัฒนา 3. สนับสนุนให้ครูได้เผยแพร่ผลงาน 4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม

จากตารางที่ 3 แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการประเมินผล 4 แนวทาง 2) ด้านการวางแผน 7 แนวทาง 3) ด้านการประสานงาน 4 แนวทาง 4) ด้านการจัดการองค์การ 7 แนวทาง 5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 4 แนวทาง

อภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีประเด็นข้อค้นพบที่น่าสนใจ เห็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง ทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาในบริบทของการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ความพยายามในการทำให้เกิดการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20) และครู ต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ มุ่งมั่นพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่ และโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนหรืออื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปรเมศวร์ มุทาพร, 2562)

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน อาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาในบริบทของการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ความพยายามในการทำให้เกิดการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20) และครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ มุ่งมั่นพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่ และโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนหรืออื่น ๆ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวกรอบแนวคิดในการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของดาร์ณี บุญเพ็ญ (ดาร์ณี บุญเพ็ญ, 2554) งานวิจัยของอมรพรรณ กล้าวิจารณ์ (อมรพรรณ กล้าวิจารณ์, 2553) งานวิจัยของไพศรี ค่อมบุญ (ไพศรี ค่อมบุญ, 2553) และ งานวิจัยของสุรศักดิ์ จันทรา (สุรศักดิ์ จันทรา, 2554)

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้

ด้านการประเมินผล มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการจัดการการเรียนรู้แบบโครงงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคในการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีการสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน มีการกำหนดช่วงระยะเวลาการประเมินการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอย่างชัดเจน มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของนักเรียนครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เปิดโอกาส

ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์นำมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวัฒน์ นิยมไทย (สุวัฒน์ นิยมไทย, 2553) และสอดคล้องตามแนวคิดของบาร์ตอน และมาร์ติน (Bartol, K. M., & Martin, D. C, 1991)

ด้านการวางแผน ในการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู กล่าวโดยสรุปได้ว่า ดำเนินการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานโรงเรียน สำรวจความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ศึกษาและสังเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาจากผลงานหรืองานวิจัยเกี่ยวกับโครงงาน เพื่อกำหนดปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่จะศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมของเวลาในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้มีการประชุมทำความเข้าใจ มอบหมายและควบคุมให้ครูผู้สอนนำนโยบายการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน มีแผนการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และมีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาครู ให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยขององอาจ รักษา (องอาจ รักษา, 2552) และสอดคล้องตามแนวคิดของ โรบินสัน (Robbins, S. P, 1978)

ด้านการประสานงาน ในการประสานงานมีการขอความร่วมมือจากชุมชน ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ มีการประสานงานกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และความต้องการของชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือแนะนำการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนแบบโครงงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ประสบการณ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ประสบการณ์ ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน ให้ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือแนะนำการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนแบบโครงงาน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของโรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพาพันธ์ มินวงษ์ (ยุพาพันธ์ มินวงษ์, 2558) และรววัฒน์ บุญดี (รววัฒน์ บุญดี, 2554) และสอดคล้องตามแนวคิดของกูลิก (Gulick, L, 1937)

ด้านการจัดการองค์การ ดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จัดทำโครงสร้างการพัฒนาครู วางแผนระบบเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีการทำงานตามสายบังคับบัญชา เพื่อพัฒนาครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ต้องมีการกำหนดกรอบการทำงานให้ชัดเจน และเรียงเรียงประเด็นจากการปฏิบัติจริง เชื่อมโยงประเด็น

สำคัญ ให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธีร์ ศรีวังราช (ณัฐธีร์ ศรีวังราช, 2554) และสอดคล้องตามแนวคิดของฟลิปโป (Flippo, E. B, 1970)

ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีการสนับสนุนให้ครูมีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ให้กำลังใจนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สนับสนุนให้ครูได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ครูนำผลการจัดการการเรียนรู้แบบโครงงานมาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของดารุณี บุญเพ็ญ (ดารุณี บุญเพ็ญ, 2554) และสอดคล้องตามแนวคิดของเกรก (Gregg, R. T, 1957)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สรุปได้ว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการองค์กร และด้านการสร้างแรงจูงใจ ตามลำดับ 3) แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน 26 แนวทาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือต้องการพัฒนาสูงสุดคือ ด้านการประเมินผล ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ควรจัดมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน ดังนี้

1) กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการจัดการการเรียนรู้แบบโครงงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) มีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคในการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จึงควรมีการศึกษา ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ

2) ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

ณัฐธีร์ ศรีวังราช. (2554). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนคูเมืองวิทยาคม อำเภอกูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดารุณี บุญเพ็ญ. (2554). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดุชนิ โยเหลา และคณะ. (2557). *การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย*. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.

ปรเมศวร์ มุทาพร. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ไพศรี ค่อมบุญ. (2553). ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ โรงเรียนบ้านปลาตูก อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุพาพันธ์ มินวงษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโครงการ เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (3P) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณ บัญดี. (2554). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้วยโครงการบนเว็บเพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติและการทำงานแบบร่วมมือของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- สำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). *การยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- สุรศักดิ์ จันทรา. (2554). การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการโรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ นิยมไทย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาชีพแบบผสมผสาน โดยใช้โครงการเป็นฐานในสถานประกอบการเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพมหานคร : ดวงกลมสมัย.
- องอาจ รักษา. (2552). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนบ้านโคกไม้แดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3 อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมรพรรณ กล้าวิจารณ์. (2553). การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการโรงเรียนสง่างงเปลือยวิทยาคม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bartol, K. M., & Martin, D. C. (1991). *Management*. NewYork : McGraw-Hill.

-
- Flippo, E. B. (1970). *Principle of personnel management*. New York : Mc Graw-Hall.
- Gregg, R. T. (1957). *The administrative process*. New York : Harper and Row.
- Gulick, L. (1937). *Notes on the theory of organization*. New York : Institute of Public Administration, Columbia University.
- Robbins, S. P. (1978). *Personnel, the management of human resources*. New Jersey : Prentice Hall.